

Positief opgroeien en opvoeden

Procesnota jeugdbeleid gemeente Venlo

juni 2014 t/m juni 2015

Als onderdeel van het uitvoeringsplan decentralisatie jeugdwet

Mei 2014

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Proces	4
Stap 1 – Voorbereiding gesprekken met jeugd en hun omgeving	4
Stap 2 – Gesprekken voeren met jeugd en hun omgeving	4
Stap 3 – Inhoudelijke agenda samenstellen	5
Stap 4 - Uitvoeringsagenda	5
Stap 5 – Uitvoeren uitvoeringsagenda en evalueren	5
3. Pedagogische civil society	6
3.1 Wat is preventie?	6
3.1.1 Preventie in het kader van positief opgroeien en opvoeden.....	6
3.1.2 Afbakening en grenzen van het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden	7
3.2 Doelgroepen	9
4. Het Venlose jeugdveld	11
4.1 Wat doen we extra?	11
5. Aandachtspunten	12
6. Financiën	12
Bijlagen	13
Bijlage 1 : Betrokken partners bij totstandkoming procesnota	13
Bijlage 2 : Wat is preventie?	14
Bijlage 3 : Bevolkingsprognose jeugd	16

1. Inleiding

De kantelingsgedachte, zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie, allemaal begrippen die de samenleving worden in geslingerd en waar we met elkaar, gemeente, partners en burgers iets mee moeten. Mooie woorden en gedachten, maar hoe geven we dit concreet vorm?

Het jeugdbeleid krijgt een andere aanpak, een nieuwe werkwijze en wordt een beknopt, maar krachtige en actiegerichte procesnota. In samenwerking tussen gemeente en partners en voor, door en met jeugd en hun omgeving. In bijlage 1 is een lijst toegevoegd van (externe) partners en beleidsterreinen binnen de gemeente Venlo die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van de voorliggende procesnota.

De procesnota schetst de stappen binnen het te doorlopen proces, een aantal inhoudelijke kaders, een algemeen beeld van het Venlose jeugdveld en aandachtspunten voor het proces.

De aanpak past bij het coalitieprogramma 2014 – 2018 “*Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid*”¹. De gemeente laat los en vertrouwt op de inwoners en de samenleving. De gemeente denkt mee vanuit de leefwereld van de inwoners, in dit kader de jeugd en hun omgeving. Het risico dat dingen anders lopen, dan dat de gemeente (en partners) zelf hadden gewild wordt genomen. De gemeente ondersteunt de jeugd en hun omgeving om een actieve rol te nemen, met eigen ideeën te komen en om op interactieve wijze te komen tot een nieuw inhoudelijk jeugdbeleid. Hiermee sluit de procesnota ook aan bij de *Sociale Structuurvisie Venlo 2022 ‘Ik ken jouw naam, jij kent de mijne. Samen zijn we Venlo’: meedoen, persoonlijke ontwikkeling en zorg voor gezond en vitaal*. Daarnaast haakt de procesnota aan bij de ontwikkelingen omtrent Huizen van de Wijk, sociale wijkteams en specifiek de teams met gezinscoaches.

De procesnota vormt een onderdeel van het uitvoeringsplan decentralisatie jeugdzorg, waarin de wettelijke kaders van de nieuwe jeugdwet zijn uitgewerkt. Er wordt een nieuwe visie en werkwijze gehanteerd om lokaal de preventieve opgroei- en opvoedondersteuning (voorheen Wmo, prestatieveld 2) vorm te geven.

Met het proces steken we nadrukkelijk in op alles wat aan de “voorkant” zit, zodat problemen, knelpunten, zorg, hulp en ondersteuning voorkomen wordt. We benaderen preventie vanuit een positieve insteek en spreken in de rest van de nota over een positieve ontwikkelingsstimulering van de jeugd en hun omgeving en over het positief opgroeien en opvoeden. In deze procesnota gaat het over de doelgroep die prima in staat is zichzelf te redden, maar hier en daar collectief behoefte heeft aan preventieve voorzieningen. Het gaat over universele en selectieve preventie.

¹ VVD, CDA, PvdA, VenLokaal. *Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid. Coalitieprogramma 2014 – 2018*. Venlo, 2014.

2. Proces

De uiteindelijke inhoud van het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden staat open. Een proces wordt ingericht om de inhoud op te halen en te laten bepalen door de jeugd en hun omgeving vanuit hun eigen leefwereld. Een nieuwe werkwijze, een nieuwe manier van beleid maken. Het proces gaat over alles wat valt binnen de universele en de selectieve preventie (zie hoofdstuk 3).

De procesnota beschrijft de stappen over een periode van nu en een jaar. Aan elke stap wordt een tijdspad gehangen en elke stap geeft een grove schets van de uitwerking. Van tevoren kunnen we niet alles vastleggen en uitdenken, dus e.e.a. is ook steeds afhankelijk van de voorgaande stap en de reacties en uitkomsten van de doelgroep.

Stap 1 – Voorbereiding gesprekken met jeugd en hun omgeving

Tijdspad

- Oktober 2014 t/m december 2014
- Evaluatie: continu

Resultaat

- Plan van aanpak met planning, rolverdeling, inhoud van de gesprekken, etc.

Uitwerking

- Doelgroepen benoemen (zie ook matrix, paragraaf 3.2)
- Waar kunnen we met de gesprekken op aanhaken (bestaande groepen, bijeenkomsten, vindplekken van de doelgroep, etc.)?
- Rol van gemeente en partners in gesprekken (procesrol)
- Rol van jeugd en hun omgeving in de gesprekken
 - Rolmodellen inzetten
 - Gespreksleiders evt.
 - Andere rollen / bijdrage
- Hoe voeren we het gesprek
 - Gespreksvormen / werkvormen
 - Andere methoden (omroep Venlo, social media facebook, twitter, apps, enquêtes, etc.)
 - Volgorde van gespreksmethoden
 - Wat bespreken we in de gesprekken / wat vragen we aan de doelgroep?
 - Hoe faciliteren we dat de inhoud voor het beleid van “buiten” komt en dus niet vanuit gemeente en partners/professionals?

Stap 2 – Gesprekken voeren met jeugd en hun omgeving

Tijdspad

- Januari 2015 t/m maart 2015
- Evaluatie: continu

Resultaat

- Input en voeding voor het inhoudelijke jeugdbeleid
- Blijft na afloop van deze stap deels ook open en afhankelijk van de doelgroep

Uitwerking

- Rol van doelgroep na stap 1 in proces, wie wil participeren in verdere uitwerking?
- Rol van partners en gemeente steeds evalueren en, waar nodig, aanpassen
- Hoe gaan we verder?

Stap 3 – Inhoudelijke agenda samenstellen

Tijdspad

- Deels gedurende stap 2
- April 2015
- Evaluatie: continu

Resultaat

- Overzicht met inhoudelijke onderwerpen en thema's die van belang worden gevonden voor het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden

Uitwerking

- In samenwerking met de doelgroep
- Samenbrengen van opgehaalde inhoud uit gesprekken in stap 2
- Uitwerken in het WAT van het jeugdbeleid
- Rol van gemeente en partners opnieuw bespreken en bepalen

Stap 4 - Uitvoeringsagenda

Tijdspad

- Mei en juni 2015
- Evaluatie: continu

Resultaat

- Overzicht met concrete acties en plannen om de bepaalde inhoudelijke onderwerpen en thema's waar te kunnen maken

Uitwerking

- In samenwerking met de doelgroep
- Uitkomst van deze stap wordt de vertaling van het WAT naar het HOE van het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden
- Rol van gemeente en partners opnieuw bespreken en bepalen

Stap 5 – Uitvoeren uitvoeringsagenda en evalueren

Afhankelijk van de inhoudelijke uitkomst van het proces worden concrete acties en plannen uitgevoerd vanaf juli 2015. Daarnaast wordt een evaluatie opgesteld voor het complete proces van begin tot eind.

3. Pedagogische civil society

Het fundament voor het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden, wordt gelegd in de “*pedagogische civil society*”. We noemen het ook wel de “*sociale opvoed- en opgroeiomgeving*”. In het kader van preventie gaat het over het versterken van deze omgeving. Het gaat over sociale netwerken en steunstructuren rond jeugd en gezin in de thuissituatie, op school en in de vrije tijd.

De pedagogische kwaliteit van de omgeving van een kind en gezin is van invloed op het opgroeien en opvoeden van kinderen en hun talentontwikkeling. Een vitale gemeenschap waar sterke sociale netwerken zijn, waar burgers elkaar ontmoeten en op elkaar terug kunnen vallen bij alledaagse vragen en problemen is hierbij van belang. Hier horen ook vragen (en gesprekken) op het gebied van opvoeden en opgroeien bij.

Ouders / opvoeders zijn primair verantwoordelijk voor het opvoeden van hun kinderen. Maar er zijn vele mede-opvoeders die een rol spelen bij het opgroeien van kinderen, soms onbewust. Denk hierbij aan familie, burens, vrienden en tal van vrijwilligers (verenigingen op het gebied van sport, cultuur, etc.). Ook professionals rondom kind en gezin vervullen de rol van mede-opvoeder. Dan gaat het over consultatiebureaus, peuterspeelzalen, kinderopvang, welzijnswerk, scholen, huisartsen en andere eerstelijns voorzieningen.

3.1 Wat is preventie?

Als de basis voor het jeugdbeleid ligt in de “*pedagogische civil society*”, waar praten we dan over met elkaar als we het hebben over positief opgroeien en opvoeden, het jeugdbeleid? Het gaat dan over alles wat we aan de “voorkant” inzetten en regelen om te voorkomen dat ondersteuning, hulp, zorg nodig is. Er wordt ingezet op positieve ontwikkelingsstimulering en talentontwikkeling. De term preventie biedt structuur. Preventie kan op diverse manieren en niveaus worden uitgelegd. In bijlage 2 is een algemene definitie en een definitie die in de zorg gehanteerd wordt toegevoegd.

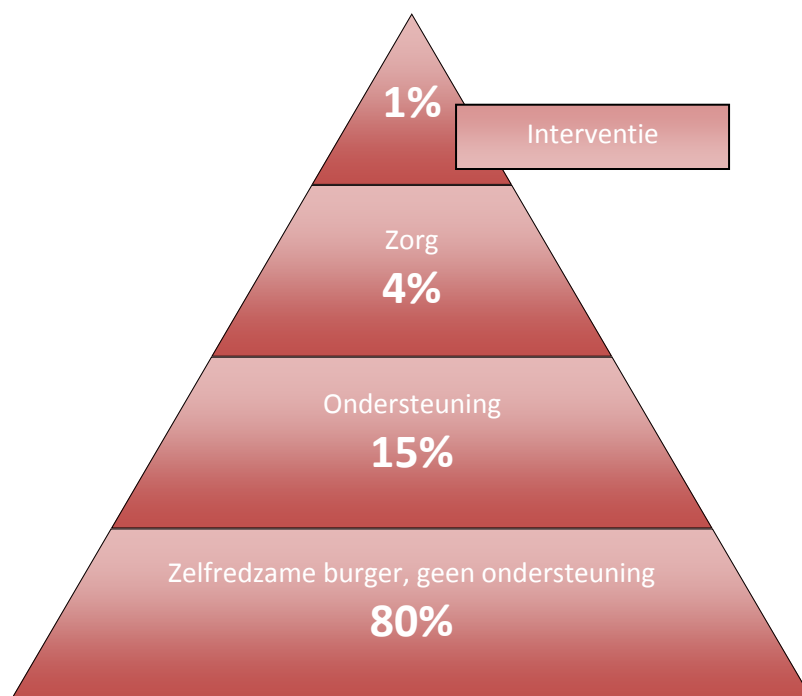
3.1.1 Preventie in het kader van positief opgroeien en opvoeden

De algemene definitie van preventie voor het jeugdbeleid van de gemeente Venlo, positief opgroeien en opvoeden, wordt als volgt omschreven:

Het inzetten op een positieve ontwikkelingsstimulering en het positief opgroeien en opvoeden voor de jeugd en hun omgeving. We hebben het over algemene en collectieve voorzieningen die in de gemeente Venlo aanwezig en geregeld zijn voor de jeugd en hun omgeving (leeftijd -9 maanden tot 24 jaar), om te voorkomen dat deze doelgroep hulp, zorg en/of ondersteuning nodig heeft. Primair ligt de focus op universele preventie en selectieve preventie.

Binnen deze definitie haakt het jeugdbeleid van de gemeente Venlo aan bij de indeling van preventie die de zorg hanteert. Voor positief opgroeien en opvoeden betekent dit aansluiting bij universele en selectieve preventie.

Voor alle inwoners in de samenleving is het doel om ze vanuit hun eigen kracht in te zetten en zoveel mogelijk zelfredzaam te laten functioneren. Ongeveer 80% van de burgers is al zelfredzaam. Binnen de overige 20% is de mate van zorg en ondersteuning steviger, met als doel deze inwoners vanuit hun eigen kracht weer zelfredzaam te laten zijn, zodat ze allen op hun eigen manier, kunnen blijven participeren in de maatschappij.

Figuur 1 Piramide zelfredzaamheid

De focus in het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden, ligt op de zelfredzame burger, ongeveer 80% van de samenleving. Door inzet van universele en selectieve preventie wordt gestimuleerd dat men zelfredzaam blijft. Met de selectieve preventie wordt de 15% meegenomen waar ondersteuning nodig is om weer zelfredzaam te worden.

Universele preventie: is gericht op alle Venlose jeugd en hun omgeving of op gedeelten van deze populatie, zonder dat hier iets bekend is van een probleem, knelpunt, risico. Het gaat over algemene en collectieve voorzieningen die voor iedereen vrij toegankelijk zijn, waarvoor geen doorverwijzing of indicatie nodig is.

Selectieve preventie: is gericht op Venlose jeugd en hun omgeving waar het risico op ontwikkelingsproblemen aanzienlijk groter is dan gemiddeld. De preventie is erop gericht om programma's / diensten in te zetten op deze doelgroep om positief gedrag te bevorderen en risico's tegen te gaan. Ook voor selectieve preventie is geen doorverwijzing of indicatie nodig.

3.1.2 Afbakening en grenzen van het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden

Het in te richten proces en de uiteindelijke inhoud van het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden krijgt richting door een aantal zaken af te bakenen en af te spreken.

- Leeftijd -9 maanden tot 24 jaar
- De grenzen van de leeftijd zijn niet zwart-wit, maar dienen als richtlijn. Daar waar nodig wordt van deze leeftijdsgrens afgeweken. Maatwerk is van belang
- Jeugd en hun omgeving zijn primair zelf verantwoordelijk voor het opvoeden en opgroeien
- De leefwereld van jeugd en hun omgeving is bepalend en leidend
- Creativiteit krijgt de ruimte
- De gemeente heeft een rol om jeugd en hun omgeving te faciliteren en voorwaarden te scheppen zodat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen voor het opvoeden en opgroeien

- De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van wettelijke taken binnen het jeugdbeleid met betrekking tot positief opgroeien en opvoeden
- We denken gezamenlijk vanuit kansen, mogelijkheden en talenten. Geen ja maar, maar ja én
- We brengen focus aan met elkaar. Dat wat we doen, doen we goed
- Ontschotting van budgetten
- Het belang van de doelgroep jeugd en hun omgeving staat altijd voorop en centraal
- Een dekkend netwerk van stedelijke voorzieningen is belangrijk. Daar waar nodig wordt wijkgericht maatwerk geboden en is flexibiliteit een voorwaarde
- Aansluiting zoeken bij buurten en wijken, de wijkgerichte aanpak
- Professionals hebben een rol in het faciliteren en versterken van vrijwilligers

3.2 Doelgroepen

Jeugd in de peuter- en kleuterleeftijd en met name de ouders hiervan hebben een andere aanpak of vorm van positief jeugdbeleid nodig dan jeugd op de middelbare school. De insteek van het stimuleren tot positief opgroeien en opvoeden verschilt en dus ook de groep waar in het proces mee gesproken wordt. In de matrix op pagina 10 is een grove indeling weergegeven op leeftijd en leefwerelden.

De gemaakte *leeftijdsindeling* is zoals eerder gezegd niet hard. Waar nodig zit hier overlap in en wordt er vanaf geweken, maatwerk is van belang. Wel biedt het houvast met betrekking tot het gericht inzetten van toekomstige diensten / projecten gericht op het positief opgroeien en opvoeden.

In het schema wordt onderscheid gemaakt tussen vijf *leefwerelden*. Deze worden voor Venlo gehanteerd en hieronder kort toegelicht. Net als de leeftijdsgrenzen is de afbakening binnen de leefwerelden en de partners/groepen die hier benoemd worden niet hard. Hier kan ook overlap zitten naar andere leefwerelden.

Gezin. De rol van een gezin blijft een leven lang belangrijk in het leven van een kind. Het gaat over ouders / opvoeders en eventuele broertjes en zusjes. De mate waarin het gezin bepalend is en invloed heeft op een kind, neemt af naarmate een kind ouder wordt en een kind in staat is meer voor zichzelf op te komen en een eigen mening te vormen. De mate van invloed van een gezin op het leven van een kind wordt in het schema middels percentages aangeduid.

Informeel sociaal netwerk. Elke jeugdige en zijn omgeving bevindt zich in een informeel sociaal netwerk. Iedereen bepaalt zelf wie tot deze groep behoort, maar deels wordt dit netwerk gevormd door de omgevingsfactoren die aanwezig zijn.

Formeel sociaal netwerk. Het formeel sociaal netwerk is ook (meestal) een vrije keuze voor de jeugd en hun omgeving. Hierin bevinden zich professionals waar men vrijwillig naartoe kan, indien hier behoefte aan is.

Educatie / dag invulling. Jeugd heeft in diverse fasen van het leven te maken met educatie, in de vorm van onderwijs, werk, opleiding. Hiermee wordt (vaak) het grootste deel van de dag gevuld.

Vrije tijd. Naast educatie en dag invulling blijft nog tijd over waaraan jeugd een eigen invulling geeft. Dan hebben we het over een vrije keuze van elke jeugdige, al dan niet in overleg met de omgeving, waarin diverse anderen een rol spelen als het gaat om positief opgroeien en opvoeden.

In bijlage 3 is de bevolkingsprognose voor de gemeente Venlo van de doelgroep jeugd t/m 30 jaar weergegeven.

	Gezin	Informeel sociaal netwerk		Formeel sociaal netwerk	Educatie / dag invulling	Vrije tijd
		Ouder	Kind			
-9 tot 0	100%	familie, buurt, vrienden, werk		verloskundige, ziekenhuis, kraamzorg, Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Informatie en advies, licht pedagogische ondersteuning, huisarts		
0 – 4	100%	familie, buurt, vrienden, werk	vriendjes	JGZ, kinderopvang, specialistische zorg/opvang, Informatie en advies, licht pedagogische ondersteuning, huisarts, Integrale Vroeg Hulp	peuterspeelzaal, vroeg voorschoolse educatie	
4 – 13	80%	familie, buurt, vrienden, werk, peer group ²	vrienden, buurt, klasgenoten	opvang (voor, tussen, buitenschools), specialistische zorg/opvang, huisarts, JGZ, Informatie en advies, licht pedagogische ondersteuning, Integrale Vroeg Hulp	basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs, specialistische zorg/opvang	sport, cultuur, verenigingen, straat, social media
13 – 19	50%	familie, buurt, vrienden, werk, peer group	vrienden, buurt, klasgenoten, bijbaantjes (collega's)	JGZ, huisarts, specialistische zorg/opvang, Informatie en advies, licht pedagogische ondersteuning, jeugd- en jongerenwerk	voortgezet onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, MBO, HBO, specialistische zorg/opvang, bijbaantjes	sport, cultuur, verenigingen, straat, social media, uitgaan
19 – 24	25%	familie, buurt, vrienden, werk, peer group	vrienden, buurt, klasgenoten, werk (collega's)	huisarts, specialistische zorg/opvang, Informatie en advies, licht pedagogische ondersteuning, jeugd- en jongerenwerk	MBO, HBO, WO, werk	sport, cultuur, verenigingen, straat, social media, uitgaan

² Een peer group is een groep mensen uit de samenleving die een vergelijkbare leeftijd, status, belang of belangstelling hebben. Een groep met een gemeenschappelijke eigenschap. Een peer group wordt ook wel de "vriendengroep" of "vriendenkring" van genoemd. (bron: wikipedia).

De groep mensen waar je mee optrekt die soms net zoveel invloed op je gedrag hebben als je ouders. Groep van met elkaar bekende leeftijdgenoten of collega's die gemeenschappelijke gedragscodes hebben en die voor elkaar de basis van sociale vergelijking vormen, waaraan oordelen over slagen of falen worden ontleend. (bron: encyclopedie)

4. Het Venlose jeugdveld

De stad Venlo kent voor de jeugd en hun omgeving diverse voorzieningen en functies, uitgevoerd door diverse organisaties, die een rol (kunnen) spelen in het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden.

Er wordt geen opsomming gegeven van hetgeen er is, we gaan juist ophalen bij de doelgroep wat zij belangrijk vinden voor de stad en waar behoefte aan is als het gaat om positief opgroeien en opvoeden. Alles wat op dit moment loopt, functioneert en bestaat, blijft gewoon voortbestaan. Als blijkt in gesprekken met de doelgroep dat de behoefte ergens anders ligt, wordt hier op ingespeeld.

In een bijeenkomst met externe partners³ is een gesprek gevoerd over hoe het jeugdveld eruit ziet in de gemeente Venlo. Wat is er allemaal al en wat vinden we met elkaar belangrijk voor de toekomst. De gezamenlijke conclusie is dat er veel voorhanden is, maar dat de samenhang en samenwerking beter kan en moet. Drempels en kloven tussen organisaties moeten weg, de focus moet op het belang van de doelgroep liggen en partners moeten inzetten op het versterken van elkaar. Samen wordt meer bereikt, met name in het positief opgroeien en opvoeden en het richten op ontwikkeling vanuit kansen, talenten en potentie van de doelgroep. Daarnaast wordt geconstateerd dat partners veelal in beeld komen als er al iets gesignaleerd is, de doelgroep al op een of andere manier bij "hulpverleners" terecht is gekomen. Het is juist van belang om het tijdstip van signaleren en de aanpak van problematiek naar voren te halen. Het betrekken van jeugd en hun omgeving hierin, op basis van hun behoefte, is cruciaal. Professionals moeten het niet verzinnen, dit kan de doelgroep goed zelf. We moeten meer praten met jeugd en hun omgeving en niet over de doelgroep. Ondersteuning en facilitering is dan gewenst. Het vrijwillige veld verdient de aandacht, om juist de goede rol te kunnen pakken als het gaat om positief opgroeien en opvoeden.

4.1 Wat doen we extra?

De inhoud van het jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden laten we los. We benoemen wel in algemene zin waar door gemeente en professionals, in samenwerking met de doelgroep, extra aandacht voor is om bepaald ongewenst gedrag en ontwikkeling te voorkomen.

Het gaat hierbij om signalen die opgevangen of geconstateerd worden door wijken, buurten, scholen en overige partijen bij de doelgroep jeugd en hun omgeving en waarvan ingeschat wordt dat dit risico's met zich mee brengt richting bepaald ongewenst gedrag en ontwikkeling.

Vraaggericht wordt door gemeente en professionals, in samenwerking met de samenleving, jeugd en hun omgeving aandacht besteed aan het inzetten van gerichte preventie op risicosignalen en verwachte problemen/knelpunten.

De gemeente Venlo heeft in 2013 expliciet besloten om extra straatcoaches in te zetten, die werken vanuit de "*Handleiding gerichte aanpak van jeugdoverlast in de gemeente Venlo*"⁴. Dit is een voorbeeld van selectieve preventie waarmee ingehaakt kan worden op zorgwekkende signalen vanuit wijken en buurten.

De inhoud van nu nog onvoorziene risico's en behoefte is niet vast te stellen en wordt te zijner tijd naar behoefte opgepakt. Van belang is de aansluiting bij de wijkgerichte aanpak, Huizen van de Wijk en sociale wijkteams. Ook aansluiting bij het onderwijs is nodig, omdat hier veel signalen worden opgevangen en (het gros van) de doelgroep jeugd te vinden is.

³ Sessie met externe partners over preventief jeugdbeleid, 14 april 2014, Witte Kerk Venlo.

⁴ Gemeente Venlo. *Handleiding gerichte aanpak van jeugdoverlast in de gemeente Venlo*. November 2013.

5. Aandachtspunten

In de uitrol van het proces, een andere aanpak en een nieuwe werkwijze met betrekking tot beleidsvorming, is een aantal aandachtspunten van belang.

Meevaren in het tempo van de doelgroep

In het proces gaan we het gesprek aan met de doelgroep jeugd en hun omgeving. De wereld van de jeugd verandert in sneltreinvaart. Wensen en behoeften veranderen continu en jeugd wil snel resultaat zien. Het proces moet aangepast worden aan de snelheid, dynamiek en leefwereld van de doelgroep. Aandacht voor o.a. cultuurverschillen, religie, etniciteit, sociaal economische status is van belang. Bepaalde eigenschappen kunnen betekenen dat een andere aanpak vereist is om tot resultaat te komen. Zo hebben ouders en andere opvoeders ook hun eigen tempo en dynamiek. Tussen alle doelgroepen en kenmerken is een goede balans en afstemming nodig om voor iedereen een proces in te richten naar tevredenheid.

Een strakke tijdsplanning is gewenst en het proces moet een bepaalde mate van flexibiliteit in zich hebben om mee te kunnen bewegen met de doelgroep. Verwachtingenmanagement richting alle betrokkenen speelt hierin een rol.

Commitment

Om het proces goed vorm te geven, op te kunnen starten en te laten slagen, is commitment van de gemeente Venlo (gemeenteraad, bestuurlijk en ambtelijk) en externe partners cruciaal. Het principe van loslaten, een andere en nieuwe rol vervullen als overheid en externe partner, wordt in praktijk gebracht. Het akkoord gaan van tevoren met een bepaalde mate van onzekerheid en onduidelijkheid hoort hierbij. Stevige inzet op het creëren van draagvlak en het doorleven van de nieuwe werkwijze is gewenst.

Openheid van het proces

Zowel voor de interne organisatie, als externe partners en de jeugd en hun omgeving is openheid en verwachtingenmanagement noodzakelijk. Aan de voorkant zijn alleen de opzet, het doel en enkele kaders van het proces bekend, de inhoud is open. Het is een nieuwe werkwijze, een nieuwe manier van beleid vormen en iedereen moet wennen aan een nieuwe en/of andere rol. Gedurende het proces wordt continu geëvalueerd op ervaringen en competenties van medewerkers (gemeente en externe partners). Daarnaast worden ook verwachtingen van de doelgroep en hun omgeving getoetst.

6. Financiën

De inhoud van het uiteindelijke jeugdbeleid, positief opgroeien en opvoeden is onbekend. Dit betekent dat er geen inzicht kan worden gegeven in de benodigde financiële middelen. In de voorbereiding van het proces is het wel van belang om de financiële kaders inzichtelijk te maken voor de inhoudelijke uitkomsten. In de voorbereiding wordt ook een begroting meegenomen voor het uit te voeren proces. Het zal met name gaan om middelen ten behoeve van het faciliteren, locaties, sprekers, werkmethoden, etc.

Bijlagen

Bijlage 1 : Betrokken partners bij totstandkoming procesnota

(Externe) partners
Stichting Wel.kom, jeugd en jongerenwerk
Synthese, jeugd en jongerenwerk
Centrum voor Jeugd en Gezin
Onderwijs (basis, voorgezet, speciaal, mbo)
BCO Onderwijsadvies
GGD, Jeugdgezondheidszorg
Politie Limburg Noord
MEE
Integrale Vroeghulp
Bureau Jeugdzorg
Veiligheidshuis
Vincent van Gogh
VIA VVV
Sportverenigingen
Cultuurinstellingen
Rubicon Jeugdzorg

Beleidssterreinen gemeente Venlo
Jeugd
Sport
Cultuur
Maatschappelijke participatie / vrijwilligers
Onderwijs
Gezondheid
Wijkgericht werken
Werk, Inkomen, Zorg
Veiligheid

Bijlage 2 : Wat is preventie?

Definitie algemeen

Wikipedia⁵ geeft de volgende definitie(s) van preventie:

“Preventie is voorkomen dat er problemen ontstaan door van tevoren in te grijpen.”

“Preventie is het geheel van doelbewuste initiatieven die anticiperen op risicofactoren (= handelen voordat het probleem ontstaat) en ageren wanneer eerste signalen zich ontwikkelen en de problematiek aan het ontstaan is.”

Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie vormen van preventie:

Primaire preventie betekent dat men ervoor zorgt dat iets onaangenaams voorkomen wordt. Belangrijk is het erkennen wanneer dit probleem zich kan stellen zodat maatregelen getroffen kunnen worden ter voorkoming van het probleem.

Secundaire preventie betekent dat men iets onaangenaams zo snel mogelijk wil opsporen om verergering van de toestand te vermijden.

Tertiaire preventie is het trachten te voorkomen dat iets onaangenaams opnieuw voorvalt.

Definitie zorg

Binnen de zorg wordt sinds enkele jaren de volgende indeling van preventie gebruikt:

Universele preventie is gericht op de algemene bevolking of een deelpopulatie die niet geïdentificeerd is op basis van een individuele risicofactor. Bijvoorbeeld massa mediale campagnes voor de gehele bevolking.

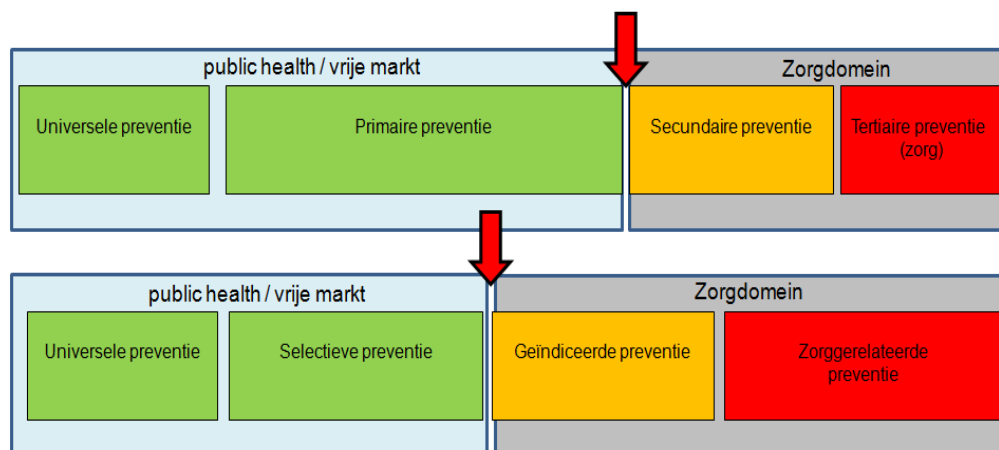
Selectieve preventie is gericht op specifieke (hoog)risicogroepen en heeft als doel deze te identificeren om gerichte preventieprogramma's in te kunnen zetten om positief gedrag te bevorderen en risico's tegen te gaan.

Geïndiceerde preventie is gericht op individuen die een gedefinieerd verhoogd risico hebben op bepaald gedrag of problemen, maar die nog niet gediagnostiseerd zijn. Er worden gericht en individuele interventies of behandelingen ingezet om verergerd gedrag of problemen te voorkomen.

Zorg gerelateerde preventie is gericht op het ondersteunen van een individu met bestaande problemen om de last van deze problemen te reduceren, verergering tegen te gaan en zelfredzaamheid te ondersteunen.

⁵ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Preventie>

Indeling van Preventie

Figuur 3⁶. Model van preventie

Vertaling naar Venlo

Universele preventie: is gericht op alle Venlose jeugd en hun omgeving of op gedeelten van deze populatie, zonder dat hier iets bekend is van een probleem, knelpunt, risico. We hebben het dan bijvoorbeeld over massa mediale campagnes voor iedereen en algemene en collectieve voorzieningen voor iedereen.

Selectieve preventie: is gericht op Venlose jeugd en hun omgeving waar het risico op ontwikkelingsproblemen aanzienlijk groter is dan gemiddeld. De preventie is erop gericht om programma's / diensten in te zetten op deze doelgroep om positief gedrag te bevorderen en risico's tegen te gaan.

Geïndiceerde preventie: is gericht op individuen binnen de Venlose jeugd en hun omgeving die tekens, klachten, symptomen vertonen van potentieel problematisch gedrag, een verstoorde ontwikkeling of die biologische kenmerken hebben die duiden op een aanleg voor een bepaalde psychische of fysieke aandoening en hiervoor ook redelijkerwijs geïndiceerd zijn. Er wordt gericht en individueel ingezet op preventieprogramma's en/of behandelingen om verdere problemen te voorkomen.

Zorg gerelateerde preventie is gericht op het ondersteunen van een individu binnen de Venlose jeugd en hun omgeving met bestaande problemen, die hiervoor ook geïndiceerd zijn, om de last van deze problemen te reduceren, verergering tegen te gaan en zelfredzaamheid te ondersteunen.

⁶ <http://www.preventweb.nl/boek/74-indelingen-van-preventie.html>

Bijlage 3 : Bevolkingsprognose jeugd

Onderstaand is een bevolkingsprognose voor de gemeente Venlo van de doelgroep t/m 30 jaar weergegeven. De prognose laat na 2020 zien dat de doelgroep verder af zal nemen. De gemeente Venlo zet echter in op projecten om het totale inwoneraantal, maar ook specifiek de doelgroep jeugd, te laten stijgen de komende jaren. Denk hierbij aan het binnenhalen van onderwijsvoorzieningen en nieuwe opleidingen, investering in het aantrekken en vasthouden van hoger opgeleide jongeren en het binden van kennis en ondernemerschap⁷.

Aantal inwoners	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%
0 tot 5 jaar	4.830	4,8	4.760	4,8	4.760	4,8	4.760	4,8	4.740	4,8	4.720	4,7	4.700	4,7
5 tot 10 jaar	5.160	5,2	5.070	5,1	5.030	5,0	4.960	5,0	4.900	4,9	4.870	4,9	4.810	4,8
10 tot 15 jaar	5.570	5,6	5.600	5,6	5.490	5,5	5.340	5,3	5.280	5,3	5.210	5,2	5.130	5,2
15 tot 20 jaar	5.560	5,6	5.430	5,4	5.430	5,4	5.470	5,5	5.500	5,5	5.480	5,5	5.510	5,5
20 tot 25 jaar	5.450	5,4	5.470	5,5	5.350	5,4	5.360	5,4	5.160	5,2	5.110	5,1	4.990	5,0
25 tot 30 jaar	5.830	5,8	5.800	5,8	5.830	5,8	5.730	5,7	5.820	5,8	5.750	5,8	5.780	5,8
Totaal	100.070	32,4	100.030	32,1	99.940	31,9	99.850	31,7	99.760	31,5	99.670	31,2	99.570	31,1

Tabel 1: Bevolkingsprognose Etil, Progneff, 2012

⁷ VVD, CDA, PvdA, VenLokaal. *Verbinden vanuit Vertrouwen en Verantwoordelijkheid. Coalitieprogramma 2014 – 2018.* Venlo, 2014.